

VERSLAG

van het werkbezoek diverse theaters - 31 januari 2025.

Aanwezig	<u>(Raadswerkgroep):</u> P. Duijsens, R. van der Giessen, B. Mosterd (WV), D. Chafia, K. Klinkspoor, C. van der Mart (CDA), N. de Gier (PvdA), I. Daalhof, B. Wijnands (D66), B. Koen-Snijders (CU/SGP), A. van der Meer (LPF), M. van der Stelt gedeeltelijk (GBW). <u>College:</u> C. van Staalduinen. <u>Theater:</u> J. van de Wiel, O. Freutel, A. van Haasteren. <u>Theateradvies</u> G. Bergdorff <u>Ambtelijke ondersteuning/projectorganisatie:</u> M.G. Schoemaker, E.G.C. Koning, S. Zock, A. Koster, J. van Nimwegen, B. Assies, E.P. Schouten
Notulist	A. Koster
Bezochte theaters	Theater De Stoep, Spijkenisse; Theater Zuidplein, Rotterdam; Theater De Kom, Nieuwegein; Theater de Naald, Naaldwijk.

1. THEATER DE STOEP IN SPIJKENISSE

Algemeen:

Het betreft een middelgroot theater dat beschikt over twee theaterzalen, verschillende foyers, een theatercafé, artiestencafé, VIP-foyer, vergaderruimtes en kantoren. De grote zaal heeft een orkestbak en biedt plaats aan 650 bezoekers. De grote zaal wordt uitgebreid, er komen circa 100 zitplaatsen bij. De kleine zaal heeft 200 zitplaatsen in een tribuneopstelling. Het theater is ontworpen door Ben van Berkel UNStudio en gebouwd door bouwbedrijf VORM. Opgeleverd in 2014. Nabij het theater ligt een parkeergarage.

Rondleiding:

Ontvangen en rondgeleid door J. Dollekens, hoofd bedrijfsvoering van het theater. De volgende zaken zijn aan bod gekomen en toegelicht tijdens de rondgang in dit theater:

- Het theater heeft vanuit de gemeente de opdracht om te voorzien in professionele theaterproducties en amateurtheater. Film is geen onderdeel van de opdracht/ het programma.
- De verhouding professioneel-/ amateurproducties bedraagt 90-10.
- Het theater gaat de grote zaal uitbreiden;
- Bij de totstandkoming is bedacht om het theater ook te benutten voor congressen. Dit gebeurt sporadisch. Voor landelijke congressen is de ligging niet ideaal (niet centraal genoeg). Voor congressen zijn kleinere vertrekken/zalen in het gebouw wenselijk. De stoep beschikt hier niet over. Dit is als leerpunt meegegeven, mocht een theater met congresfunctie worden overwogen.
- De foyer wordt bij kleinere producties als 'te groot' ervaren, het mist intimiteit voor kleinere voorstellingen/ activiteiten.
- De grote zaal heeft goede zijtonelen en een achteromloop. Dit is nuttig voor sommige voorstellingen waar artiesten op meerdere plekken opkomsten hebben;
- Er is een adequate artiestenfoyer die wordt gewaardeerd door de artiesten;
- Voldoende (ruime) kleedkamers en opslagruimte;
- Het gebouw heeft een aantal inefficiënte ruimten, bijvoorbeeld onder het golvende dak is loze ruimte aanwezig.

2. THEATER ZUIDPLEIN IN ROTTERDAM

Algemeen:

Het betreft een middelgroot Theater Zuidplein, dat het naastgelegen theatergebouw uit 1953 vervangt en biedt op circa 12.500 m² ruimte aan theaterzalen, een café-restaurant en een vestiging van Bibliotheek Rotterdam. Het heeft een grote zaal met 600 stoelen, kleine zaal 250 stoelen, multifunctionele zaal 80 stoelen en twee studio's. Het theater is ontworpen door architectenbureau De Zwarte Hond en gebouwd door Ballast Nedam & Heijmans op basis van een Design Build Finance and Maintain contract. Opgeleverd in 2020. Het theater is zeer goed bereikbaar met openbaar vervoer. Er is een parkeergarage op loopafstand.

Rondleiding:

Ontvangen en rondgeleid door J. Roersma, hoofd partners & evenementen en deels door directrice E. Matthijsse. De volgende zaken zijn aan bod gekomen en toegelicht tijdens de rondgang in dit theater:

- Het theater heeft vanuit de gemeente de opdracht om in te zetten op talentontwikkeling en coproductie. Er is veel ruimte voor opkomende artiesten, het theater is hierop ingericht;
- De verhouding professioneel-/ amateurproducties is in dit theater diffuser. Dit vanwege de co creatie en het ruimte geven aan alle groepen uit de samenleving, samen met talentontwikkeling;
- Het theater heeft vanuit de gemeente een bezuiniging opgelegd gekregen. Dit vangen zij onder andere op door:
 - meer commerciële toegankelijke programmering toe te passen;
 - niet meer te reserveren voor een aantal onderhoudsaspecten;
 - Een deel van de maatschappelijke programmering van het theater is 'opgevangen' door de bibliotheek Rotterdam, die geen bezuiniging is opgelegd;
- Er is een grote centrale foyer, in twee niveaus, die wordt gedeeld met de bibliotheek;
- Het volgende wordt met de bibliotheek georganiseerd: gezamenlijke peutertheaterfestival, activiteiten rond thema's als laaggeletterdheid en schooluitval;
- Het theater wordt met regelmaat afgehuurd voor congressen;
- Het theater wordt benut voor diverse festivals. In 2023 o.a. Afrovibes Festival, African Diaspora Performing Arts Festival, Black Heritage Festival, Zomer op Zuid, Rotterdam Street Culture Week, Morabeza Festival, North Sea Round Town, de Dakendagen, het Dutch Double Bassfestival en het Architectuur Film Festival Rotterdam;
- Het hele gebouw is flexibel en multifunctioneel ontworpen en te benutten;
- In 2023 was het theater 4652 uur opengesteld voor publiek (12 uur per dag, 365 dagen per jaar) en was de bezettingsgraad 73%. Er waren 134.911 aan activiteiten. De ambitie is om te groeien naar 150.000 bezoekers in 2024/2025;
- De horeca in de centrale hal is ondergebracht in een aparte BV. Het theater neemt hier haar consumpties af (gedwongen winkelnering);
- Er zijn backstage keukens ingericht waar artiesten zelf eten kunnen bereiden. Het is voor bezoekers toegestaan om eten en drinken mee te nemen in de zaal, net als het geval is bij een gemiddelde bioscoop;
- De grote foyer biedt een hoop voordelen, maar heeft de laatste jaren ook de energielasten voor het theater doen stijgen. Er is vanwege gestegen gas- en elektriciteitsprijzen op het hoogtepunt circa 4 ton extra aan onkosten gemaakt (energie);
- Backstage en kantoren zijn niet rolstoel vriendelijk ingericht. Het publieksdeel is wel rolstoel vriendelijk ingericht.

3. THEATER DE KOM IN NIEUWEGEIN

Algemeen:

Het betreft een middelgroot theater met twee zalen: een grote zaal met 650 stoelen en een kleine zaal met 200 stoelen. Er zijn drie foyers en een theatercafé met uitzicht op het stadsplein. Bovenop het theater ligt het kunstencentrum, waar onder meer een aantal muziek-, dans-, en theateropleidingen ondergebracht zijn. Het theater is ontworpen door Frits van Dongen van de Architecten CIE en gebouwd door Strabach-Zublin. Opgeleverd in 2012. Naast het theater ligt een parkeergarage.

Rondleiding:

Ontvangen door M. Bouwman, directeur/bestuurder van het theater. De volgende zaken zijn aan bod gekomen en toegelicht tijdens de rondgang in dit theater:

- Het theater heeft vanuit de gemeente de opdracht om te voorzien in professionele theaterproducties en amateurtheater. Film is geen onderdeel van de opdracht/ het programma. Op de bovenste verdieping is een kunstencentrum gelegen, dat goed wordt benut door diverse partijen. Overdag is er veel aanloop van mensen met beperking, die hier muziek maken;
- Het theater had in het verleden jeugd- en volwasseneneducatie in haar programma. Na een bezuinigingstaakstelling en patstelling met de gemeente in het verleden, is de volwasseneneducatie geschrapt uit het programma (bezuinigd). Educatie vindt alleen plaats tot aan 18 jaar;
- Het theater heeft, het kunstencentrum buiten beschouwing houdend, voornamelijk een professioneel toegankelijke programmering. Er waren vorig jaar circa 260 voorstellingen, waarvan hoogstens 5% amateurvoorstellingen;
- We zijn ontvangen in het theatercafé. De exploitatie van dit café was eerst in handen van een aparte onderneming, maar deze is door omstandigheden teruggekomen in handen van het theater. Het café wordt druk bezocht, met regelmaat tot in de late uurtjes en sluit hierdoor beter aan bij gastbeleving van de theaterbezoekers;
- De ontvangsthuis is sinds de coronapandemie ingericht als verblijfsruimte en wordt sindsdien benut als ontmoetingsplek/ verblijfsplek. Het theater leeft met het idee om hier een permanente invulling van te maken en om activiteiten (bijv. muziek) van het kunstencentrum naar de BG te verplaatsen, om daarmee de ontmoetingsplek/ verblijfsplek te versterken;
- Het theater is vanwege de relatief krappe footprint, verticaal geprogrammeerd. De theaterzalen zijn gelegen op een verdieping, bevoorrading vindt plaats via goederenliften en twee trailerliften. Dit functioneert volgens de directeur adequaat, maar geeft wel een risico m.b.t. de continuïteit wanneer een lift defect is. In de centrale hal zijn twee liften aanwezig en een brede trap, waarmee het publiek de zalen en andere functies kan bereiken;
- Een aandachtspunt betreft de wekelijkse markt. Op marktdagen moet de vrachtwagen het gevulde marktplaatsplein doorkruisen om bij de trailerlift te komen. Hier is onvoldoende over nagedacht in het ontwerp van de openbare inrichting rondom het gebouw;
- Het theater wordt druk bezocht, de bezetting bedraagt volgens de directeur ca. 82%;
- Het theater heeft een begroting van ca. 5,5 miljoen, waarbij zij 1,7 miljoen exploitatiesubsidie ontvangt en 1,8 miljoen huursubsidie. Dit laatste wordt eveneens aan de gemeente betaald aan huur (1,8 miljoen);
- Het kunstencentrum wordt eveneens goed benut. Overdag tot ongeveer 14:00/15:00 door professionele partijen, s' avonds tot circa 23:00 door particulieren en verenigingen.

4. THEATER DE NAALD IN NAALDWIJK

Na het bezoek aan de eerdergenoemde drie theaters is als laatste een bezoek gebracht aan theater De Naald. Dit betreft een klein theater met twee zalen, een grote zaal met 430 stoelen en een kleine zaal met 107 stoelen. De kleine zaal heeft een verschuifbare tribune waardoor deze ook als platte zaal te benutten is. Vanwege (max) twee rolstoelplaatsen en techniekplaatsen zijn door- gaans 400 verkoopbare stoelen beschikbaar in de grote zaal en 100 in de kleine zaal. Bij een filmvoorstelling in de grote zaal zakt dit aantal naar 316 verkoopbare stoelen vanwege de zichtlij- nen. Er is navraag gedaan bij de theaterdirectie naar de programmering, bezetting en bezoekers- aantallen. Dit leert het volgende:

- Het programmeringsprofiel van De Naald bestaat uit: professioneel theater, amateurvoor- stellingen, film, theater educatie/ talentontwikkeling en zakelijke verhuur;
- De verhouding professioneel-/ amateurproducties bedraagt 50-50;
- Het aantal zakelijke verhuringen is beperkt, deze locatie is hiervoor minder aantrekkelijk;
- Het theater had in 2024 ruim 100.000 bezoekers (+10% t.o.v. 2023) met een bezittings- graad boven de 80%;
 - 115 theatervoorstellingen met ruim 31.000 bezoekers. Met name theater, cabaret, muziek zijn snel uitverkocht;
 - 200 activiteiten met 110 voorstellingen op amateurgebied, goed voor 30.000 bezoe- kers;
 - 900 filmvertoningen (72 titels) met ongeveer 40.000 bezoekers. In tegenstelling tot de landelijke tendens, nemen het aantal bezoekers aan filmvoorstellingen in West- land toe (+15%);
- Animo voor professionele theatervoorstellingen en culturele verhuur is hoog, deze zijn snel uitverkocht. Het wordt steeds uitdagender om professionele voorstellingen naar het theater te halen, de zaalcapaciteit is hiervoor te klein. Dit heeft een negatieve impact op de exploitatie (vershraling aanbod);
- Er is vanuit de amateurproducties veel vraag naar een podium. In 2024 is totaal 75 keer een voorstelling afgewezen vanwege ruimtegebrek. Desbetreffende partijen moeten uitwij- ken naar andere locaties in de omgeving/ regio;

Tijdens de rondgang op locatie zijn de foyer, de grote zaal, het toneel van de grote zaal en kleed- kamers onder het toneel bezocht. Hierbij vallen een aantal zaken op.

- De grote zaal beschikt niet/ nauwelijks over zij en achtertoneel en heeft een te lage en te ondiepe toneeltoren die kleiner is dan de kleine zalen uit de bezochte referenties;
- De toneeltoren heeft geen rollenzolder. Dit bemoeilijkt het onderhoud en brengt extra uit- dagingen met zich met m.b.t. de Arbowetgeving;
- De nooduitgang in de grote zaal mond uit in naastgelegen kerkelijk centrum;
- De capaciteit van de foyer is beperkt. Navraag leert dat de foyer ruimte biedt aan 300 personen en daarmee kleiner is dan de capaciteit van de grote zaal;
- Er is geen inpandige laad- en losvoorziening voor trailers;
- Te weinig kleedruimte beschikbaar;
- Er is geen inspeelruimte/ oefenstudio;
- Er is weinig bergruimte voor (theater)techniek, horeca en kantoor;

De volgende zaken zijn gemeld vanuit het theater, aanvullend op de rondleiding:

- Kleine zaal heeft geen zijtoneel, opkomst verblijf ruimte artiesten. Geen rolstoelplekken. Is slecht toegankelijk voor mindervaliden;
- Er is een slechte akoestische kwaliteit. Er zijn geluidlekken tussen de zalen, vanuit de zalen naar de foyer, en van buiten naar de zalen (en visa versa);

- Hoge energiekosten vanwege beperkte isolatie en 40 jaar oude klimaatinstallaties;
- Oude techniek met beperkingen;